

Brüssel, 11.5.2022
COM(2022) 216 final

2022/0154 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

**millega sätestatakse eeskirjad laenuvahendite kasutamise soodustamise vähendamiseks
ette nähtud kompensatsiooni ja intresside mahaarvamise piiramise kohta äriühingu
tulumaksu kohaldamisel**

{SEC(2022) 204 final} - {SWD(2022) 144 final} - {SWD(2022) 145 final} -
{SWD(2022) 146 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

18. mail 2021 võttis Euroopa Komisjon vastu teatise äriühingute maksustamise kohta 21. sajandil,¹ et edendada tugevat, tõhusat ja õiglast äriühingute maksustamise süsteemi ELis. Selles on esitatud nii pika- kui ka lühiajaline visioon, et toetada Euroopa taastumist COVID-19 pandeemiast ja tagada järgnevatel aastatel piisavad avaliku sektori tulud. Samamoodi on ELi kapitaliturgude liidu tegevuskava² eesmärk aidata äriühingutel kaasata vajalikku kapitali ja parandada omakapitalipositsiooni, eriti majanduse taastumise perioodil, mil puudujääk ja võlatase on suuremad, nagu ka vajadus omakapitaliinvesteeringute järele. Eelkõige motiveeritakse kapitaliturgude liidu 4. meetmega³ institutsionaalseid investoreid tegema rohkem pikaajalisi investeeringuid ja toetatakse seega omakapitali osakaalu suurendamist ettevõtlussektoris, et edendada ELi majanduse üleminekut kestlikule arengule ja digipööret. Eelnimetatud 4. meedet täiendab ELi tasandi algatus, mille eesmärk on tegeleda laenuvahendite kasutamise soodustamise probleemiga, et luua õiglane ja stabiilne ettevõtluskeskkond, mis võib hoogustada liidus kestlikku ja töökohti loovat majanduskasvu.

ELi maksusüsteemid võimaldavad äriühingu tulumaksu maksubaasi arvutamisel võla intressimaksud maha arvata, samal ajal kui omakapitali kaudu rahastamisega seotud kulud, näiteks dividendid, ei ole enamasti mahaarvatavad. Selline maksustamislahenduste asümmeetria on üks teguritest, mis soodustab investeeringute rahastamisel laenude kasutamist omakapitali asemel. Praegu tegelevad ainult kuus liikmesriiki laenuvahendite kasutamise soodustamise probleemiga maksustamisel ning asjaomased riiklikud meetmed erinevad märkimisväärselt. Kui laenuvahendite kasutamise soodustamist maksustamisel ühtsel turul edukalt ei kaotata, on ELi ettevõtjatel jätkuvalt ebapiisavad stiimulid omakapitali eelistamiseks laenuvahendite abil rahastamisele ning asjaomased maksuplaneerimise kaalutlused moonutavad jätkuvalt investeeringute ja majanduskasvu jaotust.

Selleks et käsitleda laenuvahendite kasutamise soodustamist maksustamisel ühtsel turul kooskõlastatult, sätestatakse käesolevas direktiivis eeskirjad, millega nähakse teatavatel tingimustel ette omakapitali suurenemise tingliku intressi mahaarvamine maksustamisel ja piiratakse ülejääva laenukasutuse kulu mahaarvamist maksubaasist. See kehtib kõigi maksumaksjate suhtes, kellel on ühes või mitmes liikmesriigis kohustus tasuda äriühingu tulumaksu, välja arvatud finantsettevõtjate suhtes. Kuna väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd) on tavaliselt rahaliste vahendite hankimisel suurem koormus, tehakse ettepanek määrata VKEdele kõrgem tinglik intressimäär.

Käesolev ettepanek vastab ka Euroopa Parlamendi ootusele, et komisjon esitab ettepaneku, millega luuakse laenuvahendite kasutamise soodustamise vähendamiseks ette nähtud

¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Äriühingute maksustamine 21. sajandil“, COM(2021) 251 final.

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Inimeste ja ettevõtete hüvanguks toimiv kapitaliturgude liit – uus tegevuskava“, COM(2020) 590 final.

³ [4. meede – institutsionaalsete investorite julgustamine andma rohkem pikaajalist ja omakapitalipõhist rahastust | Euroopa Komisjon \(europa.eu\)](#)

kompensatsioon, sealhulgas tõhusad maksustamise vältimise vastased sätted, et vältida mis tahes sooduskohtlemist omakapitali kasutamise teel uue maksubaasi kahandamise vahendina⁴.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate ja võimalike tulevaste õigusnormidega**

Käesolev direktiiv on osa ELi äriühingute maksustamise strateegiast, mille eesmärk on tagada õiglane ja tõhus maksusüsteem kogu ELis.

2016. aastal võeti vastu maksustamise vältimise vastane direktiiv,⁵ et tagada liikmesriikides õiglasem maksukeskkond eelkõige rahvusvahelisest maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise projektist tulenevate maksustamise vältimise vastaste põhimeetmete kooskõlastatud rakendamise kaudu. Kuigi maksustamise vältimise vastane võitlus ei ole selle peamine eesmärk, sisaldab käesolev ettepanek samuti intresside mahaarvamise piirangut. Võttes arvesse käesoleva ettepaneku ja maksustamise vältimise vastases direktiivis sätestatud intresside mahaarvamise piirangu erinevaid eesmärke, tuleks kahte intresside mahaarvamise piirangut kohaldada paralleelselt.

ELi tasandil olemasolevad maksualased õigusaktid ei sisalda siiski meetmeid ühtsel turul esineva laenuvahendite kasutamise soodustamise probleemi lahendamiseks võla ja omakapitali maksustamislahenduste tasakaalustamise kaudu kogu ELis.

Käesolev direktiiv on jätkuks komisjoni teatisele, mis käsitleb äriühingute maksustamist 21. sajandil ja mille eesmärk on luua ELis tugev, tõhus ja õiglane äriühingute maksustamise süsteem, ning direktiiv kajastab ühte kõnealuses teatises kavandatud poliitikaalgatust. Sellisena täiendab see mitut teist poliitikaalgatust, mida komisjon samal ajal nii lühikeses kui ka pikas perspektiivis edendab.

Eespool nimetatud poliitikaalgatused hõlmavad ettepanekut kehtestada raamistik „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik“ (BEFIT), mis kujutab endast ELi ühtseid äriühingu tulumaksu eeskirju ning põhineb eelkõige ühisel maksubaasil ja kasumi jaotamisel liikmesriikide vahel meetoditega, mis hõlmavad valemit (jaotusvalem). Kuigi BEFITi ettepaneku koostamine on alles algusjärgus, aitavad need kaks algatust saavutada sama visiooni õiglasest, tõhusast ja kestlikust ettevõtluskeskkonnast ELis.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek aitab kaasa kapitaliturgude liidu arendamisele. Kapitaliturgude liidu põhieesmärgid on eelkõige muuta rahastamine ELi ettevõtjatele kättesaadavamaks ja edendada riiklike kapitaliturgude integreerimist tõeliseks ühtseks turuks. Kaotades laenuvahendite kasutamise soodustamise maksustamisel, soovitakse käesoleva ettepanekuga hoida ära liigne tuginemine laenuvahenditele ja soodustada ettevõtjate omakapitali osakaalu suurendamist. Selle tulemusena on ettevõtjatel paremad võimalused investeerida tulevikku, mis toetab majanduskasvu ja innovatsiooni ning toetab ELi majanduse konkurentsivõimet. Samuti suurendab see nende vastupanuvõimet ettevõtluskeskkonna ettenägematutele muutustele ja vähendab maksejõuetuse ohtu, aidates seeläbi kaasa finantsstabiilsuse suurendamisele.

⁴ Raport riikide maksureformide mõju kohta ELi majandusele (2021/2074(INI)) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0348_ET.html.

⁵ Nõukogu 12. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1164, millega nähakse ette siseturu toimimist otseselt mõjutavate maksustamise vältimise viiside vastased eeskirjad (ELT L 193, 19.7.2016, lk 1).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Otseseid makse käsitlevad õigusaktid kuuluvad Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 115 kohaldamisalasse. Selles on sätestatud, et kõnealuse artikli kohase ühtlustamise õiguslikud meetmed tuleb võtta direktiivi vormis õigusaktiga.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Käesolev ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Teema olemuse tõttu on vaja ühist algatust kogu siseturul.

Käesoleva direktiivi eeskirjade eesmärk on lahendada maksustamise seisukohast laenuvahendite kasutamise soodustamise probleem ELi ettevõtlussektoris ning kehtestada ühine raamistik, mis tuleb kooskõlastatult üle võtta liikmesriikide õigusnormidesse. Selliseid eesmärke ei ole võimalik rahuldaval viisil saavutada meetmetega, mida iga liikmesriik võtab omaette tegutsedes.

Laenuvahendite kasutamise soodustamine maksustamisel tuleneb laenuvahendite abil ja omakapitali kaudu rahastamise kulude suhtes kehtivatest erinevatest maksustamislahendustest ning see on kõigis ELi liikmesriikides äritegevust mõjutav probleem. Sellest hoolimata on ainult kuus liikmesriiki võtnud maksumeetmeid võla ja omakapitali suhtes kehtivate maksustamislahenduste ühtlustamiseks. Kuigi käitumisjuhendi töörühm (äriühingute maksustamine) on kehtestanud seda liiki maksusoodustuste kohta pehme õiguse suunised,⁶ erinevad nimetatud kuue liikmesriigi asjaomased riiklikud meetmed nende ülesehituse elementide ja maksustamise vältimise vastaste eeskirjade poolest, võttes eelkõige arvesse iga liikmesriigi erinevaid asjaolusid ja poliitilisi eesmärke.

Asjaolu, 21 liikmesriigis puuduvad mis tahes asjakohased meetmed laenuvahendite kasutamise soodustamise vähendamiseks maksustamisel ning ülejäänud kuues liikmesriigis on meetmed äärmiselt erinevad, võib moonutada siseturu toimimist ja mõjutada märkimisväärselt investeerimise asukoha valikut.

Samuti looks ELi algatus lisaväärtust võrreldes sellega, mida on võimalik saavutada paljude riigi tasandil võetavate meetmetega. ELi ühtsed eeskirjad tagavad õiguskindluse ja võimaldavad vähendada ettevõtjate nõuete täitmisega seotud kulusid, kuna maksumaksjad peavad järgima kogu ühtsel turul toimuva tegevuse puhul ühtseid eeskirju. Kogu ELi hõlmavad eeskirjad peaksid ühtlasi suurendama konkurentsi ühtsel turul, tagades, et kõigil ettevõtjatel on olenemata nende asukohast sarnased stiimulid asjakohase rahastamisviisi valimiseks.

Seepärast on vaja kogu ELi hõlmavat siduva seadusandliku ettepaneku vormis algatust, et lahendada kogu ELis esinev probleem kooskõlastatult ja tõhusalt. ELi algatus hoiaks ära võimalikud lüngad erinevate riiklike algatuste vahel ning tagaks, et puudub kahjulik mõju äritegevuse ja investeringute asukohale.

• Proportsionaalsus

Kavandatavad meetmed ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik siseturu miinimumkaitse tagamiseks. Direktiiviga sätestatakse eeskirjad, millega nähakse kogu ELis ja kõigi ELi maksumaksjate jaoks ette omakapitali kaudu rahastamise kulude kompensatsiooni mahaarvamine, ning täiendavad eeskirjad, millega piiratakse laenuvahendite abil rahastamise

⁶ WK 11093/2019 REV 1.

intresside mahaarvamist. Direktiiviga tagatakse ka meetmete jätkusuutlikkus liikmesriikide eelarvete jaoks üldreegliga, mis piirab rahastamiskulude mahaarvamist maksumaksja maksubaasist. Kogu ELi hõlmava ühise raamistiku kehtestamise kaudu võimaldab direktiiv õiguskindlust kogu ühtsel turul ja maksumaksjate nõuete täitmisega seotud kulude vähendamist.

Niisiis on direktiiviga tagatud üksnes selle eesmärkide saavutamiseks liidus vajalik kooskõlastamistase. Eelnimetatud arvesse võttes ei lähe ettepanek kaugemale selle eesmärkide saavutamiseks vajalikust ja on seega kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

- **Vahendi valik**

Tehakse ettepanek võtta vastu direktiiv, mis on selle õigusliku aluse, ELi toimimise lepingu artikli 115 kohaselt ainus võimalik vahend.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Puuduvad ELi õigusaktid, mille eesmärk on lahendada laenuvahendite kasutamise soodustamise probleem. Seetõttu ei ole hindamine asjakohane.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

1. juulil 2021 algatas maksunduse ja tolliliidu peadirektoraat avaliku konsultatsiooni võimaliku algatuse kohta, mille eesmärk on lahendada laenuvahendite kasutamise soodustamise probleem. See hõlmas mitmesuguseid küsimusi, et muu hulgas piiritleda probleem ja selle põhjused ning teha kindlaks ELi tegevuse sobiv vorm ja võimaliku meetme peamised tunnused. Konsultatsioon lõppes 7. oktoobril 2021 ja kokku saadi 67 vastust.

Vastused esitasid 37 ettevõtjate ühendust, kes esindasid eelkõige igas suuruses finantsorganisatsioone (sh VKEd), 12 ettevõtjat / ettevõtjate organisatsiooni (peamiselt maksualase raamatupidamise ja finantsorganisatsioonid), 3 akadeemilist ja teadusasutust, 8 vabaühendust või muud organisatsiooni (peamiselt kaubanduskojad, börsid) ja 7 üksikisikut. Enamik vastanuid oli pärit Belgiast (14/67), Saksamaalt (14/67) või Prantsusmaalt (12/67).

Vabaühendused ja akadeemiliste ringkondade esindajad on seisukohal, et ettevõtjad kasutavad laenuvahendeid peamiselt selleks, et vähendada oma maksukohustust ja vältida oma aktsionäride osaluse lahjendamist, samas kui ettevõtjate ühendused ja ettevõtjad leiavad, et põhjus on vajadus leida rahastamisvahendeid.

Enamik vastanutest, sealhulgas 100 % akadeemiliste ringkondade esindajatest, 86 % kodanikest, 50 % äriühingutest ja 42 % ettevõtjate ühendustest, leiab, et ELi algatus, mille eesmärk on lahendada laenuvahendite kasutamise soodustamise probleem maksustamisel, oleks kasulik vahend, millega toetada ettevõtjate taastumist COVID-19 kriisist ja soodustada omakapitali kaudu investeerimist rohelisemale digitaalrajandusele üleminekusse, tekitamata seejuures ühtsel turul moonutusi. Ettevõtjad, vabaühendused ja akadeemiliste ringkondade esindajad on kindlal seisukohal, et ettevõtjaid tuleks muu hulgas maksustamise seisukohast julgustada kasutama rohkem omakapitali ja vähem laenuvahendeid.

Ettevõtjate ühendused, ettevõtjad ja akadeemiliste ringkondade esindajad on selgelt ühel meelel, et selline algatus vähendab ühtsel turul võimalusi kahjulikeks maksutavadeks. Oluline on see, et enamik vastanutest, sealhulgas 71 % äriühingutest, 66 % akadeemiliste ringkondade

esindajatest, 43 % kodanikest ja 28 % ettevõtjate ühendustest, leiab, et ELi algatus oleks ühtsel turul tegutsevatele ettevõtjatele kasulik.

Eri variantidest suhtub enamik vastanuid väga negatiivselt varianti kaotada intresside mahaarvamise võimalus täielikult, seejuures 75 % äriühingutest, 72 % ettevõtjate ühendustest, 71 % kodanikest ja 66 % akadeemiliste ringkondade esindajatest peab seda vähim sobivaks variantiks, ning enamik vastanuid suhtub üsna negatiivselt varianti kehtestada äriühingu finantskapitali kompensatsioon, mis asendaks intresside mahaarvamisse maksubaasist. Parimaks variantiks pidas seda ainult 16 % ettevõtjatest, 14 % kodanikest, 5 % ettevõtjate ühendustest ja mitte ükski akadeemiliste ringkondade esindajatest. Seevastu pooldab enamik vastanuid kompensatsiooni, mis võimaldab maha arvata uue omakapitali tingliku intressi (nii, et samal ajal säilib olemasolev intressi mahaarvamise võimalus). 66 % akadeemiliste ringkondade esindajatest, 28 % ettevõtjate ühendustest, 25 % äriühingutest ja 14 % kodanikest leiab, et see on parim variant. Ettevõtjate ühendused ja ettevõtjad pooldavad veelgi enam varianti kehtestada kompensatsioon kogu omakapitali suhtes, kuid vabauhendused ja akadeemiliste ringkondade esindajad pooldavad seda varianti vähem.

Enamik sellele küsimusele vastanutest on kindlalt üksmeelel, et algatusega peaksid kaasnema ranged eeskirjad agressiivse maksuplaneerimise vältimiseks; seejuures leiab nii 71 % kodanikest, 66 % akadeemiliste ringkondade esindajatest, 42 % ettevõtjate ühendustest ja 33 % äriühingutest.

Komisjon võttis konsultatsiooni tulemusi ettepaneku koostamisel arvesse. Eelkõige otsustas komisjon eri poliitikavariantide põhjal teha ettepaneku üksnes uue omakapitali kompensatsiooni kohta ja mitte kaaluda võla puhul mahaarvamise täielikku kaotamist. Lisaks on direktiiviga ette nähtud tugev kuritarvituste vältimise raamistik, kuna vastanud väljendasid vajadust selle järele.

Samuti mõistab komisjon liikmesriikide maksustatava tulu kaitse olulisust selleks, et tagada kestlik majandus ja kaitsta riigi rahandust pandeemiajärgsel taastumise perioodil. Sellest tulenevalt teeb komisjon ettepaneku vähendada laenuvahendite kasutamise soodustamist meetmete abil, mis käsitlevad nii omakapitali kui ka võlga, kuna neis on uue omakapitali kompensatsioon ühendatud laenukulude mahaarvamise piiranguga.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Sobivate meetmete kindlaksmääramisel selleks, et lahendada laenuvahendite kasutamise soodustamise probleem, tugines komisjon nende liikmesriikide asjakohastele ekspertideadmistele, kes on juba kehtestanud sarnased meetmed (Belgia, Portugal, Poola, Küpros, Malta ja Itaalia). Komisjon suhtles mõne asjaomase maksuhalduriga kuritarvituste vältimise raamistiku teemal ning selleks, et mõista paremini eri meetmete mõju kuludele ja tuludele.

Komisjon kohtus liikmesriikide avaliku sektori asutuste / ametite, ettevõtjate ühenduste ja kodanikuühiskonna rühmadega, kes osalevad komisjoni eksperdirühmas „Head maksuhaldustava, agressiivset maksuplaneerimist ja topeltnmaksustamist käsitlev platvorm“. Komisjon suhtles ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega (EMSK).

- **Mõjuhindang**

Käesoleva algatuse kohta tehti mõjuhindang.

17. märtsil 2022 esitas õiguskontrollikomitee käesoleva ettepaneku mõjuhindangu kohta reservatsioonidega positiivse arvamuse, sealhulgas mitu parandusettepanekut⁷. Mõjuhindangut muudeti vastavalt neile, nagu on selgitatud allpool. Mõjuhindangus uuritakse viit poliitikavarianti lisaks lähtestsenaariumile, st olukorrale, kui meetmeid ei võeta.

1. variandiga kehtestatakse määramata ajaks kompensatsioon äriühingu kogu omakapitali suhtes ning 2. variandiga kehtestatakse samuti kompensatsioon, kuid ainult uue omakapitali suhtes ja kümneks aastaks.

3. variandiga nähakse ette äriühingu kapitali (st omakapital ja võlg) kompensatsioon, samas kui praegune intressimaksete mahaarvamine keelatakse, ja 4. variandiga keelatakse intressikulude mahaarvamine täielikult. 5. variandiga ühendatakse kümneks aastaks määratav äriühingu uue omakapitali tinglike intresside kompensatsioon (sama nagu 2. variandi puhul) kulude maksubaasist mahaarvamise osalise piiranguga, mis kehtib kõigi äriühingute suhtes.

Kõikidel 1., 2., 3. ja 5. poliitikavariandi puhul kirjeldatud juhtudel kohaldataks VKEde⁸ suhtes kõrgemat intressimäära.

Eri variante võrreldi järgmiste kriteeriumide alusel: a) maksusüsteemi muutmine rahastamisotsuste suhtes neutraalseks, b) maksusüsteemi õigluse suurendamine, c) moonutuste vähendamine ühtsel turul ning d) majanduskasvu ja investeringute soodustamine ELis. Võrdlusest selgus, et 1., 2., 3. ja 4. variandi puhul võib eeldada mõningast tulemuslikkust käesoleva algatuse mõne eesmärgi saavutamisel. Eelistatud variant on siiski 5. variant, sest see aitab edukalt lahendada laenuvahendite kasutamise soodustamise probleemi, samal ajal kui mõju eelarvele on tasakaalustatud ja arvesse on võetud maksusüsteemi õigluse aspekte. Eeldatakse, et sellel on positiivne mõju investeringutele ja SKP-le ning mõõdukas mõju tööhõivele.

Majanduslik mõju

Majandusliku mõju hindamiseks viis Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus ellu modelleerimise CORTAXi mudeli alusel.

Eelised

Eeldatakse, et eelistatud poliitikavariandil (5. variant) on positiivne majanduslik mõju. Peamise otsese eelisenä suudab see suuremat omakapitali osakaalu ja vähendab seega maksejõuetuse riski. Suurendades omakapitaliinvesteringuid kogu ELis, peaks see variant kaudselt edendama uuendusliku tehnoloogia arengut. Omakapital on eriti oluline üleilmselt konkureerida soovivate kasvufirmade ja innovatiivsete ettevõtete puhul, mis on varajases arenguetapis ja kasvavad kiiresti. Rohe- ja digipöörde nõuavad uusi ja uuenduslikke investeringuid ning kõnealune meede aitab nende tegemisele kaasa. Tänu kõrgemale tinglikule intressimäärale saavad VKEd parema juurdepääsu aktsiaturule. Oodatakse positiivset mõju konkurentsivõimele, innovatsioonile, majanduskasvule ja tööhõivele ELis. Samuti aitab kõnealune variant vähendada ühtse turu killustatust, kuna kaotatakse erinevatest riiklikest omakapitali kompensatsiooni meetmetest tulenev erinev kohtlemine ja kõigis ELi liikmesriikides kehtestatakse ühesugused halduseeskirjad. Lisaks nähakse sellega ette ühtsed ja tulemuslikud meetmed agressiivse maksuplaneerimise vastu võitlemiseks ELis.

⁷ [Lisada viited kokkuvõttele ja õiguskontrollikomitee positiivsele arvamusele pärast nende avaldamist.]

⁸ VKEd määratletakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta raamatupidamisdirektiivi 2013/34/EL artiklile 3. Selleks, et äriühingut saaks käsitada VKE-na, ei tohiks ta ühtlasi kuuluda kontserni, mis konsolideeritud tasandil ületab vähemalt kahte raamatupidamisdirektiivi artiklis 3 sätestatud kolmest piirmäärast (keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul: 250; netokäive 40 miljonit eurot; bilansimaht on 20 miljonit eurot).

Kulud

Valitud variandiga seotud peamised kulud on nõuete täitmise kulude suurenemine ettevõtjate ja maksuhaldurite jaoks. Eeldatakse, et maksukuulekusega seotud kulud ettevõtjate jaoks suurenevad vähesel määral. Üldiselt peaksid kulud olema suhteliselt piiratud, sest kompensatsiooni saamiseks vajalikke lisaandmeid peaks olema suhteliselt lihtne esitada. Ka maksuhaldurite kulud suurenevad eeldatavasti vähe. Käesolev ettepanek ei suurenda märkimisväärselt regulatiivset koormust ettevõtjate ega maksuhaldurite jaoks.

Peamised tehtud muudatused

Õiguskontrollikomitee esitas mõjuhindangu kohta reservatsioonidega positiivse arvamuse. Eelkõige märgiti, et mõjuhindangus tuleks paremini esile tuua, kuidas võimaldab eelistatud variant eesmärgi kõige paremini saavutada. Komitee oli ka seisukohal, et mõjuhindangut tuleks parandada seoses võimalusega kasutada mitteregulatiivseid meetmeid ning et selle põhianalüüsis ja lisades tuleks paremini kajastada sidusrühmade erinevaid seisukohti. Mõjuhindangu I lisas selgitatakse, kuidas õiguskontrollikomitee reservatsioonid käsitleti. Mitut mõjuhindangu osa muudeti. Esiteks muudeti mõjuhindangut selgitamaks, et mitteregulatiivne variant ei saaks olla tõhus. Teiseks on mõjuhindangut täiendatud, et kajastada üksikasjalikult eeldatavat mõju omakapitaliinvesteeringutele ja eelistatud variandi mõju maksutulule absoluutväärtuses. Mõjuhindangut täiendati ka lisaanalüüsiga põhjuste kohta, miks nii omakapitali kui ka võlaga käsitlevat varianti peeti eesmärgipäraseks. Lisaks muudeti mõjuhindangu põhiosa mitut osa, et lisada asjaomaste sidusrühmade esitatud teave, mis saadi avaliku konsultatsiooni käigus.

4. MÕJU EELARVELE

Vt finantsselgitus.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Kui käesolev ettepanek on direktiivina vastu võetud, tuleks see siseriiklikku õigusesse üle võtta 31. detsembriks 2023 ja see peaks jõustuma 1. jaanuaril 2024. Direktiivi rakendamise järelevalveks ja hindamiseks peavad liikmesriigid esitama komisjonile igal aastal maksustamisaasta kohta asjakohase teabe, sealhulgas statistiliste andmete loetelu. Asjakohane teave on sätestatud direktiivi artiklis 7.

Iga viie aasta järel alates [1. jaanuarist 2024] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Käesoleva ettepaneku tulemused lisatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavasse aruandesse, mis avaldatakse [1. jaanuariks 2029].

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Käesolevat ettepanekut kohaldatakse kõigi maksumaksjate suhtes, kellel on ühes või mitmes liikmesriigis kohustus tasuda äriühingu tulumaksu, välja arvatud artikli 3 lõikes 1 määratletud finantsettevõtjate suhtes.

Ettepanek hõlmab kahte eraldi meetet, mida kohaldatakse teineteisest sõltumatult: 1) omakapitali kompensatsioon ja 2) intressi mahaarvamise piirang. Finantsettevõtjad ei kuulu meetmete kohaldamisalasse. Mõne finantsettevõtja suhtes kohaldatakse regulatiivseid omakapitalinõudeid, mis hoiavad ära omakapitali liiga väikese osakaalu. Peale selle ei mõjuta

paljusid neist tõenäoliselt ülejääva laenukasutuse kulu suhtes kohaldatav tasakaalustav intresside mahaarvamise piirang. Seega, kui finantsettevõtjad kuuluksid kohaldamisalasse, jaguneks meetmetest tulenev majanduslik koormus ebavõrdselt, mittefinantsettevõtjate kahjuks.

- **Omakapitali kompensatsioon**

Omakapitali kompensatsiooni arvutamiseks korrutatakse kompensatsiooni baas asjakohase tingliku intressimääraga.

$$\text{Omakapitali kompensatsioon} = \text{kompensatsiooni baas} \times \text{tinglik intressimäär}$$

Kompensatsiooni baas võrdub maksustamisaasta lõpu omakapitali ja eelneva maksustamisaasta lõpu omakapitali vahega ehk omakapitali aastase kasvuga.

Kui sellise maksumaksja kompensatsiooni baas, kes on juba saanud käesoleva direktiivi eeskirjade alusel omakapitali kompensatsiooni, on asjaomasel maksustamisperioodil negatiivne (omakapitali vähenes), muutub proportsionaalne summa kümnel järjestikusel maksustamisperioodil maksustatavaks kuni netokapitali kogu kasvu ulatuses, mille eest selline kompensatsioon on saadud, välja arvatud juhul, kui maksumaksja esitab tõendid, et negatiivne baas tuleneb maksustamisperioodil tekkinud kahjumist või juriidilisest kohustusest.

Omakapital on määratletud vastavalt direktiivile 2013/34/EL (raamatupidamisdirektiiv)⁹ ning see on sissemakstud kapitali, ülekursi, ümberhindlusreservi ja reserve¹⁰ ning eelmiste perioodide jaotamata kasumi või kahjumi summa. Netokapital on määratletud kui maksumaksja omakapital, millest on lahutatud tema sidusettevõtjate kapitalis omatava osaluse ja omaaktsiate maksustamisväärtuse summa. Selle määratluse eesmärk on vältida kompensatsiooni edasiandmist osaluste kaudu.

Asjakohane tinglik intressimäär põhineb kahel komponendil: riskivaba intressimäär ja riskipreemia. Riskivaba intressimäär on kümneaastane (ajavahemik, mille jooksul kompensatsiooni saadakse) riskivaba intressimäär, mis on maksumaksja valuuta puhul sätestatud direktiivi 2009/138/EÜ¹¹ artikli 77e lõike 2 kohastes rakendusaktides. Riskipreemiaks on määratud 1 %, et võtta paremini arvesse riskipreemiat, mida investorid tegelikult maksavad, ja et vähendada paremini laenuvahendite kasutamise soodustamist. Väikesteks või keskmise suurusega ettevõtjateks liigituvate maksumaksjate puhul on riskipreemia 1,5 %, et paremini kajastada suuremat riskipreemiat, mida nad maksavad rahaliste vahendite hankimisel. Liikmesriikidel ei tohiks olla õigust ise otsustada, kas kohaldada VKEde suhtes seda kõrgemat määra või kui palju nende suhtes kehtivat määra suurendada, sest nii välditakse valikulisuse probleeme seoses ELi riigiabi eeskirjadega ja tagatakse VKEdele ELis võrdsed tingimused, olenemata nende asukohast.

$$\text{Tinglik intressimäär} = \text{riskivaba intressimäär} + \text{riskipreemia}$$

$$\text{Riskipreemia} = 1 \% \text{ (või } 1,5 \% \text{ VKEde puhul)}$$

⁹ Nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL (teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta) III lisas.

¹⁰ Reservid hõlmavad järgmist: 1) kohustuslik reserv, kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud; 2) reserv oma aktsiate või osade jaoks, kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud, ilma et see piiraks direktiivi 2012/30/EL artikli 24 lõike 1 punkti b kohaldamist; 3) põhikirjajärgsed reservid; 4) muud reservid, sealhulgas õiglase väärtuse reserv.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (uuesti sõnastatud) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

Tinglik intressimäär võrdub seega valuutapõhise riskivaba intressimääraga pluss 1 % või 1,5 % (tinglik intressimäär = riskivaba intressimäär + 1 % või VKEde puhul riskivaba intressimäär + 1,5 %). Selline lähenemisviis tagab, et meetmel on mõju, kuid seda on lihtne rakendada ja see ei kahjusta liikmesriikide eelarveid. Samuti tagab see, et arvesse võetakse eri ettevõtjate konkreetseid asjaolusid. Konkreetne valuutapõhine intressimäär tagab paremini tasakaalu omakapitali ja võla suhtes kohaldatavate maksustamislahenduste vahel, sest selles võetakse iga valuuta puhul eraldi arvesse valuutariski ja see kajastab iga maksumaksja konkreetset olukorda.

Kompensatsioon määratakse kümneks aastaks, et jäljendada enamikku laenu tähtaegu, hoides samal ajal omakapitali kompensatsiooniga kaasnevad üldised eelarvekulud kontrolli all. See tähendab, et kui maksumaksja omakapitali kasv vastab käesoleva ettepaneku kohaselt omakapitali kompensatsiooni saamise tingimustele, on eespool esitatud viisil arvutatud asjaomane kompensatsioon mahaarvatav selle saamise õiguse tekkimise aastal (TY) ja järgneval üheksal järjestikusel aastal (TY+9). Kui järgneval aastal (TY+1) vastab maksumaksja omakapitali uus kasv samuti käesoleva ettepaneku alusel omakapitali kompensatsiooni saamise tingimustele, on ka uus omakapitali kompensatsioon mahaarvatav maksustamisaastal, mil selle saamise õigus tekkis, ja järgneval üheksal aastal (kuni TY+10).

Näiteks kui äriühing, mille omakapital on 100, otsustab suurendada oma omakapitali aastal t 20 võrra, arvatakse kompensatsioon tema maksubaasist maha igal aastal kümne aasta jooksul (kuni t + 9) ning kompensatsiooniks saadakse 20-kordne tinglik intressimäär, st 20-kordne asjaomase valuuta riskivaba intressimäär pluss 20 (20 korrutatuna riskipreemiaga, mis on 1).

Aasta	t	t - 1
Äriühingu A omakapital		120100

Kompensatsiooni baas = $120 - 100 = 20$

Kompensatsioon = kompensatsiooni baas \times tinglik intressimäär = $20 \times$ tinglik intressimäär

Kompensatsioon on kättesaadav kümnel järjestikusel aastal: t, t + 1, t + 2, t + 9

Kui äriühing on väike või keskmise suurusega ettevõtja, arvutatakse kompensatsioon samal viisil. Üksnes tinglik intressimäär on teistsugune, sest riskipremia on suurem (1 % asemel 1,5 %).

Maksualaste kuritarvituste vältimiseks piirdub mahaarvatav kompensatsioon igal maksustamisaastal kuni 30 %ga maksumaksja EBITDAst (intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum). Maksumaksjal on võimalik ilma ajalise piiranguta edasi kanda see osa omakapitali kompensatsioonist, mida maksustamisaastal ebapiisava maksustatava kasumi tõttu maha ei arvataks. Lisaks on maksumaksjal võimalik kasutamata kompensatsioon kuni viie aasta jooksul edasi kanda, kui omakapitali kompensatsiooni suurus ei küündi eespool nimetatud maksimumsummani.

Rangete kuritarvituste vältimise meetmetega tagatakse, et omakapitali kompensatsiooni mahaarvamise eeskirju ei kasutata muudel kui ette nähtud eesmärkidel. Need kuritarvituste vältimise eeskirjad on inspireeritud käitumisjuhendi töörühmas 2019. aastal vastu võetud suunistest tinglike intresside mahaarvamise korra kohta ning neis käsitletakse üldteada olemasolevaid skeeme, näiteks kompensatsiooni edasiandmist kontsernis.

Esimese meetmega jäetakse kompensatsiooni baasist välja omakapitali kasv, mis tuleneb i) kontsernisestest laenudest, ii) osaluste või olemasoleva äritegevuse kontsernisest üleandmisest ja iii) teatavatel tingimustel rahalistest sissemaksetest. Näiteks kontsernisestest laenude puhul peaks meede hoidma ära selle, et liikmesriigis A asuvale äriühingule A tehtud omakapitalisüsti kasutatakse laenu andmiseks liikmesriigis B asuvale sidusettevõtjale B. See

on vajalik seetõttu, et vastasel juhul kasutaks äriühing B seda raha omakorda selleks, et süstida omakapitali liikmesriigis C asuvasse sidusettevõtjasse C. See tooks kaasa omakapitali kompensatsiooni mitmekordistumise, kuigi kontserni tasandil toimus ainult üks tegelik omakapitali suurenemine.

Teise meetmega sätestatakse konkreetsed tingimused sellise omakapitali kasvu arvessevõtmiseks, mis tuleneb mitterahalisest osalusest või investeringutest varadesse. Selle eesmärk on vältida varade ülehindamist või luksuskaupade ostmist eesmärgiga suurendada kompensatsiooni baasi. Seega ei tohiks näiteks vara väärtus ja sellega seotud kulud ületada mõistlikke kutsealaseid vajadusi ning kompensatsiooni baasist tuleks maha arvata see osa sissemakstud või maksumaksja raamatupidamisarvestuses kajastatud vara väärtusest, mis ületab selle turuväärtust.

Kolmas meede käsitleb vana kapitali ümberliigitamist uueks kapitaliks, mis kvalifitseeruks kompensatsiooni seisukohast omakapitali kasvuks. Selline ümberliigitamine oleks võimalik saavutada likvideerimise ja idufirmade loomisega. Näiteks kui jaotamata kasumiga olemasolev äriühing likvideeritakse, suureneb ematettevõtja omakapital jaotamata kasumi lisamise tulemusel. Kui seejärel asutatakse uus tütarettevõtja, mis ei kuulu enam ematettevõtjale, ei väheneks ematettevõtja varem suurenenud kompensatsiooni baas tema osaluse väärtuse võrra tütarettevõtjas.

- **Intresside mahaarvamise piirang**

Võla poolel kaasneb omakapitali tingliku intressi kompensatsiooniga võlaga seotud intressimaksete maksubaasist mahaarvamise piirang. Täpsemalt kohaldatakse proportsionaalset piirangut, et intressi mahaarvamine piirduks 85 %ga ülejäävast laenukasutuse kulust (st makstud intress miinus saadud intress). Selline lähenemisviis võimaldab tegeleda laenuvahendite kasutamise soodustamise probleemiga samal ajal nii omakapitali kui ka võla seisukohast ning on seega kõige tõhusam ja säilitab liikmesriikide rahanduse jätkusuutlikkuse.

Võttes arvesse, et maksustamise vältimise vastase direktiivi artikli 4 alusel juba kohaldatakse ELis intresside mahaarvamise piirangut, kohaldab maksumaksja kõigepealt käesoleva ettepaneku artiklis 6 sätestatud piirangut ja arvutab seejärel kohaldatava piirangu vastavalt maksustamise vältimise vastase direktiivi artiklile 4. Kui maksustamise vältimise vastase direktiivi kohase piirangu kohaldamise tulemusel saadakse väiksem mahaarvatav summa, on maksumaksjal õigus vahe maksustamise vältimise vastase direktiivi artikli 4 kohaselt edasi või tagasi kanda.

Näiteks kui äriühingu A ülejääv laenukasutuse kulu on 100, peaks ta:

- 1) esiteks kohaldama käesoleva direktiivi ettepaneku artiklit 6, millega piiratakse mahaarvamise õigust 85 %ga 100st ehk 85ga ja mis annab seega mahaarvamisele mittekuuluvaks summaks 15.
- 2) teiseks arvutama summa, mis oleks maksustamise vältimise vastase direktiivi artikli 4 kohaselt mahaarvatav. Kui mahaarvatav summa on väiksem, nt 80 (ja seega mahaarvamisele mittekuuluv summa suurem, st 20), kantakse vahe, st täiendav mahaarvamisele mittekuuluv summa (st $85 - 80 = 5$), edasi või tagasi vastavalt maksustamise vältimise vastase direktiivi artiklis 4 sätestatud tingimustele, nagu need on üle võetud siseriiklikku õigusesse.

Äriühingu A puhul on tulemus, et 15 ($100 - 85$) intresside kujul laenukasutuse kulutustest ei ole mahaarvatavad ja veel 5 ($85 - 80$) kantakse edasi või tagasi.

- **Järelevalve ja aruandlus**

Liikmesriigid esitavad komisjonile igal aastal konkreetsed andmed, et võimalik oleks jälgida uute eeskirjade rakendamist ja mõju. Komisjon tugineb muu hulgas nendele andmetele, et hinnata direktiivi rakendamist ja esitada selle kohta aruandeid.

- **Delegeerimine**

Komisjonil on õigus muuta riskipreemia suurust, võttes vastu delegeeritud õigusakte. Komisjon võib seda õigust kasutada üksnes konkreetsel asjaoludel, st kui inflatsiooni ja/või majanduskasvu suundumused nõuavad riskipreemia suurendamist või vähendamist, ning tingimusel, et asjakohastes andmetes, aruannetes ja statistikas, sealhulgas liikmesriikide esitatutes, jõutakse järeldusele, et direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate äriühingute keskmised laenuvahenditega rahastamise tingimused ELis on pärast viimast riskipreemia kindlaksmääramist muutunud kaks korda paremaks või poole kehvemaks. Sellistel juhtudel on oluline, et kohaldatavaid määrasid saaks kiiresti ja sujuvalt muuta, et need kajastaksid tegelikke turutingimusi, ilma et kasutataks täielikku seadusandlikku menetlust. Komisjoni volitused on siiski nõuetekohaselt piiratud ja tagasivõetavad.

- **Ülevõtmine**

Liikmesriigid, kes on kehtestanud eeskirjad, millega nähakse ette omakapitali kasvu kompensatsioon, võivad käesoleva direktiivi sätete kohaldamise edasi lükata selliste õiguste kehtivusajaks, mis on juba siseriiklike eeskirjadega kehtestatud (saadud õiguste säilitamine). Maksumaksjad, kes saavad [1. jaanuaril 2024] siseriikliku õiguse alusel (Belgias, Küprosel, Itaalias, Maltal, Poolas ja Portugalis) kasu omakapitali kompensatsioonist, saavad sellist kompensatsiooni siseriikliku õiguse alusel kasutada kuni kümnel järjestikusel aastal ja mitte mingil juhul kauem kui on siseriikliku õiguse kohane soodustuse kestus. Käesoleva direktiivi eeskirju kohaldatakse alates nende jõustumise kuupäevast aga kõigi teiste maksumaksjate suhtes kõigis liikmesriikides.

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega sätestatakse eeskirjad laenuvahendite kasutamise soodustamise vähendamiseks ette nähtud kompensatsiooni ja intresside mahaarvamise piiramise kohta äriühingu tulumaksu kohaldamisel

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 115,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹²,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹³,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Õiglase ja kestliku ettevõtluskeskkonna edendamine, sealhulgas investeringuid ja majanduskasvu soodustavate sihipäraste maksumeetmete kaudu, on üks liidu poliitilistest prioriteetidest. Ettevõtete kestliku ja pikaajalise rahastamise toetamiseks tuleks maksusüsteemis minimeerida võimalus äriotsuste soovimatuks moonutamiseks, mille tulemusel näiteks eelistatakse laenuvahendite kasutamist omakapitali kaudu rahastamisele. Kuigi komisjoni kapitaliturgude liidu 2020. aasta tegevuskava¹⁴ sisaldab olulisi meetmeid eelmainitud kestliku ja pikaajalise rahastamise toetamiseks (näiteks 4. meede – institutsionaalsete investorite julgustamine andma rohkem pikaajalist ja omakapitalipõhist rahastust), tuleks selliste meetmete tõhustamiseks vastu võtta sihipärased maksumeetmed. Selliste meetmete puhul tuleks arvesse võtta riigi rahanduse jätkusuutlikkuse kaalutlusi.
- (2) Liikmesriikide maksusüsteemid võimaldavad maksumaksjatel maha arvata laenuvahendite abil rahastamise intressimaksud ja vähendada seeläbi äriühingu tulumaksu kohustust, samal ajal kui omakapitali kaudu rahastamisega seotud kulud ei ole enamikus liikmesriikides maksubaasist mahaarvatavad. Laenuvahendite abil ja omakapitali kaudu rahastamise suhtes kehtivad asümmeetrilised maksustamislahendused põhjustavad liidus investeerimisotsuste tegemisel laenuvahendite eelistamist. Kui liikmesriigid on näinud oma siseriiklikus õiguses ette omakapitali kaudu rahastamise maksukompensatsiooni, erinevad sellised riiklikud meetmed poliitika ülesehituse poolest märkimisväärselt.

¹² ELT C [...], [...], lk [...]. *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

¹³ ELT C [...], [...], lk [...]. *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

¹⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Inimeste ja ettevõtete hüvanguks toimiv kapitaliturgude liit – uus tegevuskava“, COM(2020) 590 final (https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:61042990-fe46-11ea-b44f-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF).

- (3) Selleks et kõrvaldada võimalikud maksustamisega seotud moonutused liikmesriikide vahel, tuleb kehtestada ühine eeskirjade raamistik, et tegeleda kogu liidus kooskõlastatud viisil laenuvahendite kasutamise soodustamise probleemiga maksustamisel. Sellised eeskirjad peaksid tagama, et omakapitali kaudu ja laenuvahendite abil rahastamist käsitletakse maksustamisel ühtsel turul sarnaselt. Samal ajal peaks liidu ühine õigusraamistik olema ka lühikeses perspektiivis liikmesriikide eelarvete jaoks jätkusuutlik. Selline raamistik peaks seega sisaldama eeskirju ühelt poolt omakapitali kaudu rahastamise kulude maksubaasist mahaarvamise kohta ja teiselt poolt laenuvahendite abil rahastamise kulude maksubaasist mahaarvamise piiramise kohta.
- (4) Lihtsa ja tervikliku õigusraamistiku tagamiseks tuleks ühist eeskirjade raamistikku kohaldada kõigi liidu ettevõtjate suhtes, kellel on kohustus tasuda liikmesriigis äriühingu tulumaksu. Finantsettevõtjatel on eriomadused ja nad vajavad erikohtlemist. Kui nende suhtes kohaldataks eeskirju, mis käsitlevad laenuvahendite kasutamise soodustamist maksustamisel, jaguneks meetmetest tulenev majanduslik koormus ebavõrdselt, mittefinantsettevõtjate kahjuks. Finantsettevõtjad tuleks seega direktiivi kohaldamisalast välja jätta.
- (5) Selleks et kaotada erapoolik suhtumine omakapitali kaudu rahastamise, tuleks ette näha kompensatsioon, et maksumaksja omakapitali kasv võrreldes eelneva maksustamisperioodiga oleks teatavatel tingimustel tema maksubaasist mahaarvatav. Kompensatsiooni arvutamiseks tuleks omakapitali kasv korrutada tingliku intressimääraga, mis põhineb riskivabal intressimääral, mis on sätestatud direktiivi 2009/138/EÜ artikli 77e lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktides. Sellised riskivabad intressimäärad on juba osa ELi õigusest ning neid on praktiliselt ja tulemuslikult kohaldatud. Kompensatsiooni selle osa, mida ei saa maksustamisperioodil ebapiisava maksustatava kasumi tõttu maha arvata, võib edasi kanda. Võttes arvesse konkreetseid probleeme, millega väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) kapitaliturgudele sisenemisel silmitsi seisavad, tuleks VKEdest maksumaksjatele ette näha suurem omakapitali kompensatsioon. Selleks et omakapitali kompensatsiooni mahaarvamine oleks riigi rahanduse jaoks lühikeses perspektiivis jätkusuutlik, peaks see olema ajaliselt piiratud. Süsteemi kaitsmiseks kuritarvituste eest tuleb jätta omakapitali muutuste arvutamisel välja maksumaksja omaaktsiate maksustamisväärtus ja selle osaluse maksustamisväärtus, mis tal on sidusettevõtjates. Selleks et vältida omakapitali kuritahtlikku suurendamist, tuleb ühtlasi ette näha maksumaksja omakapitali vähenemise maksustamine juhul, kui maksumaksja omakapital eelneva maksustamisperioodiga võrreldes väheneb. Sellised eeskirjad soodustaksid ka omakapitali taseme säilitamist. Neid kohaldataks nii, et omakapitali kasvu kompensatsiooni saanud maksumaksja omakapitali vähenemise korral oleks summa, mis arvutatakse samal viisil nagu kompensatsioon, maksustatav kümnel järjestikusel maksustamisperioodil; see ei kehti juhul, kui maksumaksja esitab tõendid selle kohta, et vähenemine on tingitud üksnes maksustamisperioodil tekkinud kahjumist või juriidilisest kohustusest.
- (6) Selleks et vältida omakapitali kompensatsiooni mahaarvamise kuritarvitamist, tuleb kehtestada konkreetseid maksustamise vältimise vastased eeskirjad. Sellised eeskirjad peaksid käsitlema eelkõige skeeme, mis on kasutusele võetud selleks, et hoida kõrvale tingimustest selle kohta, milline omakapitali kasv vastab käesoleva direktiivi kohase kompensatsiooni tingimustele, näiteks sidusettevõtjates omatavate osaluste kontsernisisese ülekandmise kaudu. Sellised eeskirjad peaksid käsitlema ka skeeme, mis on kasutusele võetud kompensatsiooni nõudmiseks juhul, kui kapital kontserni

tasandil ei suurene. Selleks võidakse kasutada näiteks kontsernisest laenuvahendite abil rahastamist või rahalisi sissemaksleid. Konkreetsed maksustamise vältimise vastased eeskirjad peaksid ühtlasi takistama selliste skeemide kasutuselevõttu, mille eesmärk on väita, et omakapitali kasv ja vastav kompensatsioon on tegelikult suuremad, näiteks laenu kaudu rahastamisega seotud nõuete suurenemise või varade ülehindamise tõttu. Lisaks kohaldatakse nõukogu direktiivi (EL) 2016/1164¹⁵ artiklis 6 sätestatud üldist maksualaste kuritarvituse vastast reeglit kuritarvituste suhtes, mis ei ole hõlmatud käesoleva direktiivi konkreetse maksustamise vältimise vastase raamistikuga.

- (7) Selleks et tõhusalt lahendada laenuvahendite kasutamise soodustamise probleem maksustamisel viisil, mis on liidu rahanduse seisukohast jätkusuutlik, peaks omakapitali kaudu rahastamise kompensatsiooniga kaasnema laenuvahendite abil rahastamise mahaarvamise piirang. Seega tuleks intresside mahaarvamise piiranguga piirata ülejääva laenukasutuse kulu mahaarvamist ja seda tuleks kohaldada kompensatsioonist sõltumatult. Võttes arvesse sellise piirangu ja direktiivi (EL) 2016/1164 artiklis 4 juba sätestatud maksustamise vältimise vastase intresside mahaarvamise piirangu erinevaid eesmärgi, tuleks mõlemad piirangud säilitada. Maksumaksjad peaksid kõigepealt arvutama mahaarvatava ülejääva laenukasutuse kulu vastavalt käesolevale direktiivile ja seejärel vastavalt maksustamise vältimise vastasele direktiivile. Kui viimase arvutuse tulemuseks on väiksem mahaarvatav ülejääv laenukasutuse kulu, peaks maksumaksja selle väiksema summa maha arvama ja mis tahes vahe nende kahe summa vahel maksustamise vältimise vastase direktiivi artikli 4 kohaselt edasi või tagasi kandma.
- (8) Kuna liidu eeskirjade rakendamine ja nende täitmise tagamine igas liikmesriigis on liikmesriikide maksubaaside kaitsmisel ja vajaduse korral liidu eeskirjade nõuetekohasel läbivaatamisel otsustava tähtsusega, peaks komisjon tegema järelevalvet sellise rakendamise ja nõuete täitmise tagamise üle. Seepärast peaksid liikmesriigid edastama komisjonile korrapäraselt konkreetset teavet käesoleva direktiivi ülevõtmiseks võetud riiklike meetmete rakendamise ja täitmise tagamise kohta oma territooriumil.
- (9) Käesoleva direktiivi tulemuslikkuse hindamiseks peaks komisjon koostama ja avaldama hindamisaruande, mis põhineb liikmesriikide esitatud tabel ja muudel kättesaadavatel andmetel.
- (10) Selleks et võimaldada käesoleva direktiivi teatavate mitteolemuslike osade sujuvat ja kiiret muutmist, võttes arvesse pidevat arengut, tuleks delegeerida komisjonile kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi muutmiseks, et ta saaks korrigeerida riskipreemia suurust kui omakapitali kompensatsiooni arvutamise elementi. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹⁶ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, peaks nõukogu saama kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning tema ekspertidel peaks olema

¹⁵ Nõukogu 12. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1164, millega nähakse ette siseturu toimimist otseselt mõjutavate maksustamise vältimise viiside vastased eeskirjad (ELT L 193, 19.7.2016, lk 1).

¹⁶ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (11) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda paremini saavutada liidu tasandil, kuna siseturul on vaja tagada tasakaalustatud stiimulid seoses ettevõtjate asukoha ja ettevõtlusega, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei tohiks käesolev direktiiv minna nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesolevas direktiivis sätestatakse eeskirjad omakapitali kasvu kompensatsiooni mahaarvamise kohta äriühingu tulumaksu kohaldamisel ja ülejääva laenukasutuse kulu mahaarvamise piirangu kohta.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat direktiivi kohaldatakse nende maksumaksjate suhtes, kellel on ühes või mitmes liikmesriigis kohustus tasuda äriühingu tulumaksu, sealhulgas kolmanda riigi maksuresidendist üksuse ühes või mitmes liikmesriigis asuvate püsivate tegevuskohtade suhtes.

Direktiivi ei kohaldata aga järgmiste finantsettevõtjate suhtes:

- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013¹⁷ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidasutus;
- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL¹⁸ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud investeerimisühing;
- c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL¹⁹ artikli 4 lõike 1 punktis b määratletud alternatiivse investeerimisfondi valitseja, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 345/2013²⁰ kohane Euroopa riskikapitalifondide

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 345/2013 Euroopa riskikapitalifondide kohta (ELT L 115, 25.4.2013, lk 1).

- valitseja, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 346/2013²¹ kohane Euroopa sotsiaalettevõtlusfondide valitseja ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/760²² kohane Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide valitseja;
- d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/65/EÜ²³ artikli 2 lõike 1 punktis b määratletud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtja fondivalitseja;
 - e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ²⁴ artikli 13 punktis 1 määratletud kindlustusandja;
 - f) direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 4 määratletud edasikindlustusandja;
 - g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/2341²⁵ artikli 6 punktis 1 määratletud tööandja kogumispensioni asutus;
 - h) pensionikindlustusasutused, kes haldavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004²⁶ kohaldamisalasse kuuluvaid pensioniskeeme, ning kõik juriidilised isikud, kes on asutatud sellistesse skeemidesse investeerimiseks;
 - i) direktiivi 2011/61/EL artikli 4 lõike 1 punktis a määratletud alternatiivne investeerimisfond, mida valitseb direktiivi 2011/61/EL artikli 4 lõike 1 punktis b määratletud alternatiivse investeerimisfondi valitseja, või direktiivi 2011/61/EL artikli 4 lõike 1 punktis a määratletud alternatiivne investeerimisfond, kelle üle teostatakse järelevalvet kohaldatava siseriikliku õiguse alusel;
 - j) vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtja direktiivi 2009/65/EÜ artikli 1 lõike 2 tähenduses;
 - k) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012²⁷ artikli 2 punktis 1 määratletud keskne vastaspool;
 - l) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014²⁸ artikli 2 lõike 1 punktis 1 määratletud väärtpaberite keskdepositoorium;
 - m) direktiivi 2009/138/EÜ artikli 211 kohaselt tegevusloa saanud eriotstarbeline varakogum;

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 346/2013 Euroopa sotsiaalettevõtlusfondide kohta (ELT L 115, 25.4.2013, lk 18).

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/760 Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide kohta (ELT L 123, 19.5.2015, lk 98).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2341 tööandja kogumispensioni asutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 354, 23.12.2016, lk 37).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).

- n) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2017/2402²⁹ artikli 2 punktis 2 määratletud väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja;
- o) direktiivi 2009/138/EÜ artikli 212 lõike 1 punktis f määratletud kindlustusvaldusettevõtja või direktiivi 2009/138/EÜ artikli 212 lõike 1 punktis h määratletud segafinantsvaldusettevõtja, mis kuulub kindlustusgruppi, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse direktiivi artikli 213 kohaselt konsolideerimisgrupi tasandil järelevalvet ja mis ei ole direktiivi 2009/138/EÜ artikli 214 lõike 2 kohaselt grupi järelevalvest vabastatud;
- p) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366³⁰ artikli 4 punktis 4 määratletud makseasutus;
- q) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ³¹ artikli 2 punktis 1 määratletud e-raha asutus;
- r) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503³² artikli 2 lõike 1 punktis e määratletud ühisrahastusteenuse osutaja;
- s) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse .../...³³ artikli 3 lõike 1 punktis 8 määratletud krüptovarateenuse osutaja.

Artikkel 3 *Mõisted*

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „sidusettevõtja“ – isik, kes on teise isikuga seotud mis tahes järgmisel viisil:
 - a) isik osaleb teise isiku juhtimises, olles sellises positsioonis, mis annab võimaluse teise isiku tegevust märkimisväärselt mõjutada;

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 35).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. oktoobri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1503, mis käsitleb ettevõtjatele Euroopa ühisrahastusteenuse osutajaid ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1129 ja direktiivi (EL) 2019/1937 (ELT L 347, 20.10.2020, lk 1).

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb krüptovaraturge ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 (ELT L ...) (väljaannete talitus: palun sisestada teksti dokumendis 2020/0265(COD) sisalduva määruse number ja sisestada joonealusesse märkusesse selle direktiivi number, kuupäev ja ELT viide).

- b) isik kontrollib teist isikut sellise osaluse kaudu, mis ületab 25 % hääleõigustest;
- c) isik omab teises isikus osalust, mis ületab otse või kaudselt 25 % märgitud kapitalist;
- d) isikul on õigus vähemalt 25 %-le teise isiku kasumist.

Kui lõikes 1 osutatu kohaselt osaleb nimetatud sama isiku juhtimises rohkem kui üks isik või kui sama isikut kontrollib rohkem kui üks isik või kui samas isikus omab osalust rohkem kui üks isik või kui õigus sama isiku kasumile on rohkem kui ühel isikul, käsitatakse kõiki asjaomaseid isikuid sidusettevõtjatena.

Kui lõikes 1 osutatu kohaselt osalevad samad isikud rohkem kui ühe isiku juhtimises või kui samad isikud kontrollivad rohkem kui ühte isikut või kui samad isikud omavad osalust rohkem kui ühes isikus või kui samadel isikutel on õigus rohkem kui ühe isiku kasumile, käsitatakse kõiki asjaomaseid isikuid sidusettevõtjatena.

Selles määratluses tähendab mõiste „isik“ nii juriidilisi kui ka füüsilisi isikuid. Isikule, kes tegutseb üksuse hääleõigusest või kapitaliosalusest tulenevate õiguste teostamisel teise isikuga ühiselt, omistatakse ka selle teise isiku hääleõiguse või osaluse omamisest tulenevad õigused.

Kaudse osaluse korral määratakse lõike 1 punkti c nõuete täidetuse kindlaks, korrutades osaluse määrad iga järgneva astme tütarettevõtjates. Rohkem kui 50 % hääleõigusega isikut käsitatakse 100 % hääleõiguse omanikuna.

Füüsilist isikut, tema abikaasat ja tema alanejaid sugulasi käsitatakse ühe isikuna.

Käesoleva lõike kohane sidusettevõtja määratlus hõlmab ka kõiki toiminguid, mille tulemusel isik saab sidusettevõtjaks;

- 2) „maksustamisperiood“ – kalendriaasta või mis tahes muu maksustamise eesmärgil asjakohane periood;
- 3) „kontsern“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL³⁴ artikli 2 lõikes 11 määratletud kontsern;
- 4) „osalus“ – direktiivi 2013/34/EL artikli 2 lõikes 2 määratletud märkimisväärne osalus;
- 5) „VKE“ – kõik ettevõtjad, kes ei ületa direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõikes 3 sätestatud keskmise suurusega ettevõtjate piirmäära;
- 6) „omakapital“ – konkreetsel maksustamisperioodil maksumaksja sissemakstud kapitali, ülekursi, ümberhindluse reservi ja muude reservide ning edasi kantud kasumi või kahjumi summa;
- 7) „netokapital“ – maksumaksja omakapital, millest on lahutatud tema sidusettevõtjate kapitalis omatava osaluse ja omaaktsiate maksustamisväärtuse summa;
- 8) „reservid“ – üks järgmistest:
 - 1) kohustuslik reserv, kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud;

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

- 2) reserv oma aktsiate või osade jaoks, kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud, ilma et see piiraks direktiivi 2012/30/EL artikli 24 lõike 1 punkti b kohaldamist;
- 3) põhikirjajärgsed reservid;
- 4) muud reservid, sealhulgas õiglase väärtuse reserv.

II PEATÜKK

OMAKAPITALI KOMPENSATSIOON JA INTRESSIDE MAHAARVAMINE

Artikkel 4

Omakapitali kompensatsioon

1. Omakapitali kompensatsioon on kümnel järjestikusel maksustamisperioodil äriühingu tulumaksuga maksustamisel maksumaksja maksubaasist mahaarvatav kuni 30 % ulatuses maksumaksja intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelsest kasumist (EBITDA).

Kui esimese lõigu kohane mahaarvatav omakapitali kompensatsioon on suurem kui maksumaksja maksustatav netotulu maksustamisperioodil, tagavad liikmesriigid, et maksumaksja võib omakapitali kompensatsiooni ülejääva summa ilma ajalise piiranguta järgnevatesse perioodidesse üle kanda.

Liikmesriigid tagavad, et maksumaksjad võivad kuni viiel maksustamisperioodil edasi kanda selle osa omakapitali kompensatsioonist, mis ületab 30 % maksustamisperioodi EBITDAst.

2. Artikli 5 kohaselt arvutatakse omakapitali kompensatsiooni baas maksustamisperioodi lõpu netokapitali taseme ja eelneva maksustamisperioodi lõpu netokapitali taseme vahena.

Omakapitali kompensatsioon võrdub kompensatsiooni baasiga, mis on korrutatud asjaomase valuuta kümneaastase riskivaba intressimääraga ja millele on liidetud 1 % riskipremia või kui maksumaksja on VKE, siis 1,5 % riskipremia.

Käesoleva lõike teise lõigu kohaldamisel on asjaomase valuuta kümneaastane riskivaba intressimäär see kümneaastane riskivaba intressimäär, mis on asjaomase valuuta kohta sätestatud direktiivi 2009/138/EÜ artikli 77e lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktides asjaomasele maksustamisperioodile eelneva aasta 31. detsembri seisuga.

3. Kui pärast omakapitali kompensatsiooni saamist on omakapitali kompensatsiooni baas maksustamisperioodil negatiivne, muutub negatiivse omakapitali kompensatsiooniga võrdne summa kümnel järjestikusel maksustamisperioodil maksustatavaks kuni netokapitali kogu kasvu ulatuses, mille eest selline kompensatsioon on käesoleva direktiivi alusel saadud, välja arvatud juhul, kui maksumaksja esitab piisavad tõendid selle kohta, et negatiivne baas tuleneb maksustamisperioodil tekkinud raamatupidamislikust kahjumist või juriidilisest kohustusest kapitali vähendada.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 9 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõike 2 muutmiseks, et korrigeerida riskipremia suurust, kui täidetud on üks kahest järgmisest tingimusest:

- a) käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kümneaastane riskivaba intressimäär erineb vähemalt kolme liidu valuuta puhul rohkem kui kaks protsendipunkti võrreldes maksustamisperioodiga, mil hakati kohaldama viimast riskipreemia korrigeerimiseks vastu võetud delegeeritud õigusakti või, juhul kui sellist delegeeritud õigusakti ei ole, siis käesolevat direktiivi, või
- b) ELi sisemajanduse koguprodukti kasv on olnud vähemalt kahes järjestikuses kvartalis null või negatiivne

ning

- c) asjakohastes andmetes, aruannetes ja statistikas, sealhulgas liikmesriikide esitatutes, jõutakse järeldusele, et käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate maksumaksjate keskmised laenuvahenditega rahastamise tingimused ELis on pärast lõike 2 kohase riskipreemia viimast kindlaksmääramist muutunud enam kui kaks korda paremaks või enam kui poole kehvemaks.

Riskipreemia suurendamise või vähendamise protsendi puhul võetakse arvesse esimese lõigu punktis c nimetatud rahastamistingimuste muutusi, välja arvatud muutusi ELi riskivabas intressimääras, mis on sätestatud direktiivi 2009/138/EÜ artikli 77e lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktides, ning mingil juhul ei tohi see protsent olla suurem kui esimese lõigu punktis c nimetatud rahastamistingimuste parenemise või halvenemise protsent.

Artikkel 5

Kuritarvituste vältimise eeskirjad

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et omakapitali kompensatsiooni baas ei hõlma mis tahes sellise kasvu summat, mis tuleneb:
 - a) laenude andmisest sidusettevõtjate vahel;
 - b) osaluste või äritegevuse üleandmisest tegevust jätkavate sidusettevõtjate vahel;
 - c) rahalisest sissemaksest isikult, kes on maksuresident sellises jurisdiktsioonis, mis ei vaheta teavet liikmesriigiga, kus maksumaksja soovib omakapitali kompensatsiooni maha arvata.

Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui maksumaksja esitab piisavad tõendid selle kohta, et asjaomane tehing on tehtud mõjuvatel ärielistel põhjustel ja ei too kaasa kindlaksmääratud omakapitali kompensatsiooni topeltmahaarvamist.

2. Kui omakapitali kasv tuleneb mitterahalisest osalusest või varasse tehtud investeringust, võtavad liikmesriigid asjakohased meetmed tagamaks, et vara väärtust võetakse kompensatsiooni baasi arvutamisel arvesse üksnes juhul, kui vara on vajalik maksumaksja tulutoova tegevuse teostamiseks.

Kui vara koosneb aktsiatega, võetakse arvesse selle bilansilist väärtust.

Kui vara ei kujuta endast aktsiaid, võetakse arvesse selle turuväärtust, välja arvatud juhul, kui sertifitseeritud välisaudiitor on andnud teistsuguse väärtuse.

3. Kui omakapitali kasv kasvas kontserni ümberkorraldamise tulemusel, võetakse sellist kasvu maksumaksja omakapitali kompensatsiooni baasi arvutamisel vastavalt artiklile 4 arvesse ainult sel määral, mil ümberkorraldamise tulemusel ei konverteerita uueks omakapitaliks omakapitali (või selle osa), mis oli kontsernis enne ümberkorraldamist juba olemas.

Artikkel 6
Intresside mahaarvamise piirang

1. Liikmesriigid tagavad, et maksumaksjal on võimalik äriühingu tulumaksuga maksustamise eesmärgil oma maksubaasist maha arvata nõukogu direktiivi (EL) 2016/1164³⁵ artikli 1 punktis 2 määratletud ülejääv laenukasutuse kulu kuni summa a ulatuses, mis vastab 85 %-le sellistest maksustamisperioodil kantud kuludest. Kui selline summa on suurem kui summa b, mis on kindlaks määratud kooskõlas direktiivi (EL) 2016/1164 artikliga 4, tagavad liikmesriigid, et maksumaksjal on õigus maksustamisperioodil maha arvata ainult väiksem kahest summast. Summade a ja b vahe kantakse edasi või kantakse tagasi vastavalt direktiivi (EL) 2016/1164 artiklile 4.
2. Lõiget 1 kohaldatakse ülejääva laenukasutuse kulu suhtes, mis on tekkinud alates [väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev].

III PEATÜKK
JÄRELEVALVE JA ARUANDLUS

Artikkel 7
Järelevalve

Kolme kuu jooksul pärast iga maksustamisperioodi lõppu edastab iga liikmesriik komisjonile maksustamisperioodi kohta järgmise teabe:

- a) maksustamisperioodil omakapitali kompensatsiooni saanud maksumaksjate arv, sealhulgas protsendina käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate maksumaksjate koguarvust;
- b) maksustamisperioodil kompensatsiooni saanud VKEde arv, sealhulgas protsendina käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate VKEde koguarvust, ja selliste kompensatsiooni saanud VKEde arv, kes kuuluvad suurtesse kontsernidesse direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõike 7 tähenduses;
- c) omakapitali kompensatsiooni mahaarvamise tõttu tekkinud kulude või saamata jäänud maksutulu kogusumma võrreldes liikmesriigi sisemajanduse koguproduktiga;
- d) ülejääva laenukasutuse kulu kogusumma;
- e) mahaarvamisele mittekuuluva ülejääva laenukasutuse kulu kogusumma;
- f) selliste maksumaksjate arv, kelle suhtes on maksustamisperioodil käesoleva direktiivi kohaselt kohaldatud kuritarvituste vältimise meetmeid, sealhulgas asjaomased maksualased tagajärjed ja kohaldatud karistused;
- g) andmed võla ja omakapitali suhte muutumise kohta liikmesriigis direktiivi 2013/34/EL III lisa A ja C osa tähenduses.

³⁵ Nõukogu 12. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1164, millega nähakse ette siseturu toimimist otseselt mõjutavate maksustamise vältimise viiside vastased eeskirjad (ELT L 193, 19.7.2016, lk 1).

Artikkel 8
Aruanded

1. 31. detsembriks 2027 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta.
2. Aruande koostamisel võtab komisjon arvesse teavet, mille liikmesriigid on edastanud artikli 7 kohaselt.
3. Komisjon avaldab aruande oma veebisaidil.

IV PEATÜKK
LÕPPSÄTTED

Artikkel 9
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 4 lõikes 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [*väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev*].
3. Nõukogu võib artikli 4 lõikes 5 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle teatavaks nõukogule.
6. Artikli 4 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et ta ei esita vastuväiteid. Nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 10
Euroopa Parlamendi teavitamine

Euroopa Parlamenti teavitatakse komisjoni poolt delegeeritud õigusakti vastuvõtmisest, delegeeritud õigusakti suhtes esitatud vastuväidetest või volituste delegerimise tagasivõtmisest nõukogu poolt.

Artikkel 11
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [31. detsembriks 2023]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates [1. jaanuarist 2024].

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendes normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Maksumaksjate puhul, kes saavad [1. jaanuaril 2024] siseriikliku õiguse alusel omakapitali kompensatsiooni, võivad liikmesriigid käesoleva direktiivi sätete kohaldamist edasi lükata kuni kümme aastat ja mitte mingil juhul kauem kui on siseriikliku õiguse kohane soodustuse kestus.
3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.

Artikkel 12
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 13
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja